

Upplevelsenämndens verksamhetsanalys 2026 och plan 2027–2028

Innehållsförteckning

1	Kommunens styrmodell.....	3
1.1	Årshjul.....	4
2	Uppdrag och Ansvar.....	5
3	Strategisk analys	6
4	Nämndens behov	8
4.1	Behov utifrån Enköpings kommuns trend- och omvärldsanalys.....	8
4.2	Behov utifrån lagar och myndighetskrav.....	10
4.3	Övriga behov	11
4.4	Totalt behov utöver ram	13
5	Ekonomi.....	14
5.1	Driftbudget	14
5.2	Förändringar i driftsbudget.....	16
5.3	Taxor och avgifter	17
6	Förändringar om ramen minskas	18
7	Investeringsplan 2026–2035	19
7.1	Analys av nämndens investeringsbehov	19
7.2	Skattefinansierad investeringsplan.....	20
7.3	Större investeringar efter 10-årsplanen.....	26

1 Kommunens styrmodell

All styrning i Enköpings kommun tar sin utgångspunkt i kommunens vision. Visionen är gemensam för hela kommunkoncernen och ska fungera som en ledstjärna för kommunens utveckling i helhet. Det är kommunfullmäktige som beslutar om kommunens vision. Medborgarfokus och ett hållbart förhållningssätt ska genomsyra allt vi gör.

Vart fjärde år beslutar kommunfullmäktige om en långsiktig plan för kommunkoncernen. Den långsiktiga planen utgör den politiska viljan och anger färdriktningen för kommunkoncernen de kommande fyra åren. Kommunfullmäktige beslutar även om andra styrdokument som avser hela kommunen/koncernen.

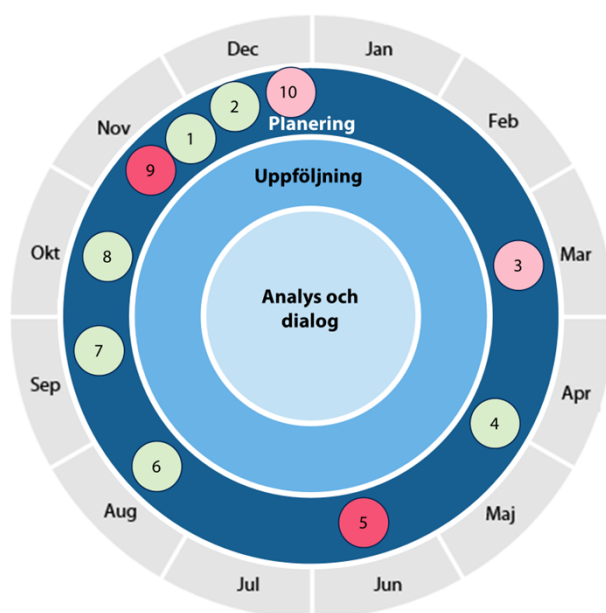
Varje nämnd, bolag och förbund ansvarar för att bedriva en effektiv verksamhet med god kvalitet med utgångspunkt i grunduppdraget, de ekonomiska förutsättningarna samt kommunfullmäktiges politiska målbild och mål, uppdrag/satsningar och övriga beslut.

Förutom de politiska nivåerna i vår styrning har även förvaltningar, avdelningar och enheter ett ansvar för sitt eget grunduppdrag. Med god kvalitet som utgångspunkt och inom sina ekonomiska förutsättningar har de mandat att utveckla den egna verksamheten genom att definiera utvecklingsmål för verksamheten och genomföra aktiviteter för att nå målen.

Systematisk planering, uppföljning och analys är en central och viktig del i styrmodellen. Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal. Kommunkoncernens gemensamma uppföljning sker vid fyra tillfällen per år. Det gäller perioderna januari-mars, januari-augusti, januari-oktober och för helåret.

1.1 Årshjul

All verksamhet kräver god planering. Kommunens planeringsprocess handlar om att analysera förändringar i omvärlden och identifiera nämnders behov för att kunna genomföra sina uppdrag på ett rättssäkert och kvalitetssäkert sätt gentemot dem vi är till för. Behoven lyfts fram i nämndernas verksamhetsanalyser som beslutas av respektive nämnd under våren. Verksamhetsanalyserna utgör sedan beslutsunderlag till kommunens fördelning av ekonomiska resurser. Planeringsprocessen finns beskriven i årshjulet nedan.

1. Omvärldsdag/Kick-off 2026 års process (november)
2. Planeringsunderlag 2026 års process skickas ut (december)
3. **Verksamhetsanalys 2026 för respektive nämnd tas fram (januari-april)**
4. Dialoger och budgetberedning (april-maj)
5. KS beslut om planeringsförutsättningar 2026 (juni)
6. Kvalitetssäkring (juni-augusti)
7. Dialoger och budgetberedning (september-oktober)
8. Kommunstyrelsen behandlar budgeten (oktober)
9. Kommunfullmäktiges budgetbeslut (november)
10. Nämnders beslut om Nämndplan med budget + internkontrollplan (december)

2 Uppdrag och Ansvar

Upplevelsenämnden stöds av upplevelseförvaltningen som leds av en förvaltningschef. Förvaltningen bestod vid årsskiftet 24/25 av 155 månadsanställda varav 131 tillsvidareanställda. Förvaltningen är indelad i ett ledningsteam och två verksamhetsområden, idrott och fritid samt kultur.

Ledningsteamet leds av förvaltningschefen och består av en samordnare, en verksamhetsstrateg och en verksamhetsutvecklare. Ledningsteamet arbetar förvaltningsövergripande mot förvaltningen och nämnden men även kommunövergripande mot andra förvaltningar.

Genom verksamhetsområdet idrott och fritid ansvarar upplevelsenämnden för kommunens samtliga idrotts- och badanläggningar samt för friluftslivsanläggningar som motionsspår, utegym, friluftsbad och Bredsands camping. I ansvaret ingår även främjandet av fysisk aktivitet bland kommunens alla invånare, stöd till civilsamhället i olika former, bokningsservice, fritidsbanken och kommunens idrottsstipendier. Inom verksamheten arbetar cirka 75 medarbetare samt ett stort antal timanställda.

I verksamhetsområdet idrott och fritid ingår enheterna:

- Badanläggningar
- Bredsands camping och friluftsbad
- Föreningsstöd
- Idrottshallar och Fritidsbanken
- Idrottsplatser och ishallar

Genom verksamhetsområdet Kultur ansvarar upplevelsenämnden för Kulturskolan, icke föreningsorganiserade fritidsaktiviteter för barn och unga genom fritidsgårdar och fritidsklubbar, främjandet av kulturlivet i kommunen inklusive kommunens kulturstipendier, att folkbildning och biblioteksverksamhet sker minst i enlighet med bibliotekslagen, kommunens konsumentvägledning, konstnärlig utsmyckning av kommunens offentliga byggnader och platser, inköp och förvaltning av kommunens konstverk och samlingar, samt beslut om deras placering. I ansvaret ingår även parkguidningsverksamheten, kulturmiljövård och kulturhistoria, stöd till lokalhistorisk forskning, kommunens museiverksamhet samt att verka för att estetiskt och kulturhistoriskt värdefulla och/eller i samhällsbilden karaktäristiska byggnader och miljöer bevaras. Inom verksamheten arbetar cirka 60 årsarbetskrafter (antalet anställda omräknat till heltidsanställda), inklusive skolbibliotekarieverksamheten som finansieras av skolan, och ett stort antal visstidsanställda som timvikarier eller i projekt.

I verksamhetsområdet kultur ingår enheterna:

- Enhet Unga
- Kulturskolan
- Kultur, konst och bibliotek
- Enköpings museum

3 Strategisk analys

Enköping är en växande kommun. Under de senaste tio åren har befolkningen växt från 41 163 till 48 591 invånare, en ökning med 7 428 personer eller 18 procent. Barn och unga, som är upplevelsenämndens prioriterade målgrupp, har under perioden ökat från 12 805 till 14 825 en ökning med 2 020 barn eller 15,8 procent i åldersgruppen 0-25 år.

En ökande befolkning medför även att föreningslivet växer och trycket på verksamhetens anläggningar är högt. Nya Lillsidans aktivitetscenter blir ett viktigt tillskott, men behovet av fler bokningsbara tider i hallarna är stort. Anläggningarna behöver moderniseras för att möta dagens krav och vara attraktiva för nyttjande. Det finns ett stort behov av att bygga en ny multihall i anslutning till Idrottshuset.

Nya lokaler, såsom Kulturhus Joar, ett meröppet folk- och skolbibliotek i Örsundsbro, och nya lokaler för fritidsgård och -klubb, är viktiga för att stärka kulturen och upprätthålla ett brett kulturutbud. Planering av verksamhetslokaler för kultur i nybyggnationer är också avgörande för att genomföra arrangemang och aktiviteter.

Budgeten för föreningsbidrag har legat mer eller mindre oförändrad under tio år. Detta leder till att det blivit allt svårare för föreningslivet att klara sin budget och för verksamheten att möta behoven hos en ökande verksamhet inom civilsamhället. Det är viktigt att kommunens stöd följer den utvecklingen.

Ett av nämndens utvecklingsmål för perioden 2024-2027 är att minska skillnader i barn och ungas uppväxtvillkor. Upplevelsenämnden beskriver detta som en angelägen satsning inom arbetet för social hållbarhet. En politisk satsning på fältverksamhet hos socialförvaltningen och en fritidsinspiratör hos upplevelseförvaltningen utgör en inledande grund för det arbetet. Genom extra satsningar i budgeten 2024 har föreningsdrivna mötesplatser, lovbidrag, IOP-avtal med RF SISU och fritidsinspiratörens arbete skapat några förutsättningar som kan ge ett positivt avtryck för framför allt barn och unga. Samarbetet mellan fyra nämnder (upplevelse-, social-, vård och omsorgs- och utbildningsnämnden) utgör en viktig förutsättning för bättre samordning och effektivare samverkan. Ansvaret för social hållbarhet måste ses utifrån ett helhetsperspektiv. Förvaltningen ser ett behov av fortsatta politiska satsningar för målgruppen barn och unga för att finansiera kompletterande verksamheter och kapacitet för samverkan.

En utmaning är den ideella kraftens utveckling och hur man kan bibehålla och attrahera fler. Här finns en möjlig potential i att koppla samman äldre som saknar en meningsfull fritid med föreningar som är i behov av ideell kraft. För att kunna stötta civilsamhället i detta arbete är ambitionen att den framtidsstudie om den ideella kraften som upplevelseförvaltningen gått med i, *Framtidens engagemang*, ska ge ett bra underlag för att ligga i framkant. Civilsamhällets förutsättningar berör dock inte enbart upplevelsenämnden utan resultatet av studien måste implementeras brett i kommunen för att kommunen ska kunna tillhandahålla adekvat stöd och ha realistiska förväntningar på civilsamhällets förmåga.

Kommunens samverkan utifrån lagen om kommuners ansvar för det brottsförebyggande arbetet

(2023:196) fortsätter med utveckling och samarbete mellan olika verksamheter. Implementering av EST (Effektiv samordning för ökad trygghet) och utveckling av SSPF (skola, social, polis och fritid) är pågående. Utvärdering av utbildningen och metoden MBU (människan bakom uniformen) och start av en ny ungdomsförening - MBU AF Enköping - är också viktiga insatser. Den nya socialtjänstlagen kommer att påverka kommunens arbete och kan medföra nya samverkansformer och kontaktytor för barnens bästa. Dessa faktorer kommer att innebära ökade utmaningar för enheten unga utifrån resurser och tid.

Budgetramen för 2024 innebar utmaningar, men reviderades för 2025. Centralisering av ekonomi- och kommunikationsfunktionerna, lokalsamordning och besöksnäringen inklusive turistinformationen har minskat förvaltningen med åtta årsarbetskrafter, vilket motsvarar nästan sex procent av förvaltningens totala personalresurser, och har gjort förvaltningen mer sårbar. Utmaningen framåt är att tillgängliggöra, utveckla och bibehålla verksamhet samtidigt som tider med minskade ekonomiska resurser kommer. De kommande årens planerade effektiviseringar gör det nu svårt att upprätthålla ambitionsnivåer och kvalitet, särskilt då upplevelsenämndens verksamheten är anläggningstung med fasta kostnader för hyror och städ. Upplevelsenämndens kostnader består till 36,5 procent av hyreskostnader motsvarande 79,7 miljoner kronor (2025).

De senaste omorganisationerna och politiska prioriteringarna har minskat förvaltningens centrala ledningsteam till tre medarbetare. Ledningsteamet ansvarar för förvaltningsdrift, både operativt och strategiskt, utredningarbete samt systematiskt förvaltnings- och kommunövergripande arbete. Ökat deltagande i förvaltningsövergripande nätverk är i sig positivt men belastar en liten arbetsgrupp. Omorganisationerna har även inneburit att stödet till verksamheterna har minskat och att verksamheterna får sköta mer administrativa uppgifter vilket belastar kärnverksamheten. Det finns ett glapp mellan krav och resurser, vilket skapar behov av att utöka den övergripande förvaltningsfunktionen med en tjänst för att tillgodose en hållbar arbetsmiljö och fortsatt kvalitet i verksamheten.

Samnyttjande av lokaler är i fokus, och planering pågår för en ny hyresgäst i kulturskolan till hösten 2025. Om detta inte blir verklighet påverkas de ekonomiska förutsättningarna negativt.

Ökade driftskostnader på grund av inflation, omvärld och miljöanpassning påverkar verksamheten och kan påverka ambitionsnivå och kvalitet. Förändrade väderförutsättningar och extremväder drabbar verksamhetens anläggningar, vilket kräver långsiktiga åtgärder.

För att upprätthålla en budget i balans behöver taxor och avgifter fortsätta höjas årligen, vilket kan försvåra för vissa målgrupper att delta. Utvecklingen behöver följas för att inte minska besöksunderlaget eller skapa svårigheter i att uppnå intäktsmål. Taxor och avgifter behöver också ses i relation till andra former av stöd till föreningslivet.

4 Nämndens behov

4.1 Behov utifrån Enköpings kommuns trend- och omvärldsanalys

Under 2024 tog kommunen fram en trend- och omvärldsanalys innehållande åtta områden. Av dessa har upplevelsenämnden prioriterat fyra områden utifrån nämndens uppdrag och ansvar:

Ojämlika livsvillkor och folkhälsa

Kommunen står inför flera utmaningar när det gäller ojämlika livsvillkor och folkhälsa, och det är viktigt att alla parter är överens om dessa utmaningar. Ungas psykiska hälsa är en viktig och prioriterad fråga, och det är avgörande att skapa förutsättningar för personlig utveckling och utbildning. Kommunen behöver fokusera på social hållbarhet genom att identifiera och fokusera på de viktigaste områdena, prioritera friskfaktorer och förstå hur nämnderna tillsammans kan bidra till individens behov. Det finns ett starkt engagemang inom upplevelseförvaltningen och nämnden för att hitta nya arbetssätt i samarbete med externa parter och mellan förvaltningar och nämnder.

Politiken måste förhålla sig till behoven hos gruppen barn och unga, som inte är starka opinionsbildare, och ha ett samhällsansvar för förebyggande insatser. Om verksamhet riktad till barn och unga inom en nämnd skulle prioriteras bort på grund av effektiviseringskrav samtidigt som extra satsningar på barn och unga görs på andra områden kan det påverka vissa grupper negativt och inte ge förväntad effekt på helheten.

Idag är många fysiskt aktiva både inom och utanför civilsamhället, men inte alla. Trenden i samhället går mot en segregation även i fysisk aktivitetsnivå och det skapar ohälsa som påverkar hela samhället. Fysisk aktivitet, inaktivitet och hälsa är ojämnt fördelad i befolkningen och inom olika grupper i samhället.

Att ha en meningsfull fritid är en central del av barns och ungas liv och spelar en avgörande roll för deras hälsa, välbefinnande och sociala utveckling. Fritid är mer än bara rörelse. Det handlar också om delaktighet, inkludering och tillgång till kultur och sociala sammanhang. Genom fritidsaktiviteter skapas möjligheter till fysisk aktivitet, sociala relationer och en känsla av sammanhang och tillhörighet, vilket är hälsofrämjande. Tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter bidrar till ökad folkhälsa. Det är därför en prioriterad fråga hur kommunen kan arbeta för en mer jämlik tillgång till fritidsverksamhet som är tillgänglig och inkluderande för alla, oavsett socioekonomiska villkor, funktionsförmåga eller kön.

Hållbar stadsutveckling i nya områden är ett bra arbete som pågår men måste även inkludera befintliga områden. Det gäller särskilt Romberga som sedan hösten 2024 är definierat som ett utanförskapsområde enligt en rapport från SCB och Boverket.

Värderingar och samhällsklimat

Det är viktigt att främja samtal om samhällsvärderingar och klimat, där alla har ett ansvar för att skapa ett inkluderande samhälle. Demokrati och delaktighet är centrala för social hållbarhet och föreningsliv. Det finns utmaningar med negativitet i sociala medier och kritik mot kommunen, vilket kräver systematiskt arbete. Positiva exempel finns inom olika kommunala verksamheter, men det behövs tydlig kommunikation, en tydlighet i förutsättningar och leverans på löften för att återvinna förtroende, särskilt bland unga. Dialog, fakta och transparens är nyckeln. Det finns potential att arbeta med konkreta initiativ som koldioxidbudgeten.

Miljö och klimat

För att effektivt adressera miljö- och klimatfrågor, krävs samverkan och samlad kompetens för att genomföra nödvändiga omställningar. Kommunen står inför stora kostnader vid övergång till eldrift gällande transporter och arbetsfordon/-redskap, vilket kräver successiva förändringar och kravställning vid upphandlingar.

Översvämningsrisker kring anläggningar är påtalade och måste diskuteras vidare mellan berörda förvaltningar och nämnder. Ett gemensamt arbetsutskott mellan upplevelsenämnden och tekniska nämnden kan effektivisera mötet med föreningslivet i frågor med koppling till miljö och klimat.

Utmaningen ligger i att åstadkomma en bred beteendeförändring och att motivera individen till gemensamt ansvarstagande. Informationsinsatser via studieförbund och kravställning på föreningsbidrag kopplat till miljö- och klimatinnsatser kan stödja civilsamhällets omställning.

Åtgärder krävs för att minska utsläpp från byggsektorn, ta tillvara och återanvända kulturarv och befintliga lokaler. Initiativ som Fritidsbanken och biblioteket främjar cirkulär ekonomi. Utvecklingen av kollektivtrafiken spelar en viktig roll. För att främja biologisk mångfald bör gräs och grönytor varieras, med mer ängsmark och större artrikedom, där bra exempel på framgångsrikt arbete är Dyarna och Gröngarnsåsen.

Teknikutveckling och innovation

För att hantera komplexa projekt inom teknik och innovation, krävs ett kommunövergripande perspektiv och en stegvis processtyrning. Det är viktigt att göra små, kontinuerliga förflyttningar som möjliggör lärande och nästa steg. Verktyg som kan förändra allt finns redan, men det är avgörande att förstå hur dessa förändringar kommer att påverka oss. Omvärldsspaning och benchmarking är nödvändiga när intern kapacitet saknas. Medarbetarnas olika förutsättningar för digital förflyttning måste beaktas, särskilt de som sällan använder datorer, och perspektivet bör breddas bortom strategiska funktioner och ledningsfunktioner.

4.2 Behov utifrån lagar och myndighetskrav

Ny socialtjänstlag 1 juli 2025

Ny lagstiftning som innebär ett förflyttat fokus mot förebyggande verksamheter.

Upplevelsenämndens ansvarsområden har stor betydelse här. Förvaltningen ser ett behov av långsiktiga politiska satsningar och prioriteringar för att lyckas med det arbetet. Det behövs även kompetensutveckling inom tjänstepersonorganisationen och en utvecklad samordning mellan nämnder kan få stor betydelse här.

Införandet av fritidskort

Regeringen har överlämnat en lagrådsremiss- *Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra* till Lagrådet med förslag på ny lagstiftning som krävs för införandet av fritidskortet för barn och unga. Regeringens stora reform ska ge fler barn och unga tillgång till idrott, kultur, friluftsliv och föreningsliv. Det är en av de största folkhälsoreformerna som görs på många år. Att öka barns och ungas rörelse, stärka konditionen och främja kreativt och kulturellt skapande i sociala sammanhang är viktigt här och nu, och är av betydelse för god hälsa genom hela livet. Initialt vid införandet av fritidskortet kan behov av utbildning för tjänstepersoner och extra administrativt stöd till föreningslivet uppkomma. På sikt kan förhoppningsvis det leda till att fler barn och unga når ut i en aktiv fritid. Dock kan också trycket på föreningsliv såväl som kommunens verksamheter öka om efterfrågan på en meningsfull fritid ökar och kan komma att kräva politiska satsningar.

4.3 Övriga behov

1. Basbehov

Stärka bemanning för öppen fritidsverksamhet - fritidsgård och -klubb

Den tillfälligt utökade budgetramen för 2025 har gjort det möjligt att prioritera anställning av en tjänst för att åter öppna Romberga fritidsgård kvällstid (fritidsgårdsverksamhet för unga från årskurs 7). Från 2025 är åter både fritidsgård och -klubb öppna, vilket är viktigt för Romberga.

Orsaken till behovet av förstärkning i öppen fritidsverksamhet är dels ökat antal besökare, dels att normbrytande beteenden i målgruppen kräver fler personalresurser än tidigare och tillfällig utökning har skett från två till tre personal i öppen verksamhet. Fritidsklubbarna och -gårdarnas bemanning behövde därför stärkas för att tillgodose såväl besökarnas behov som politisk ambition om trygghet och prioriterad satsning på barn och unga och mötesplatser.

För 2026 minskar det tillfälliga budgetutrymmet vilket innebär att fritidsgårdsverksamheten inte längre kommer kunna hålla öppet i samma utsträckning om inte budgeten utökas med 0,7 miljoner kronor motsvarande en tjänst.

Stärka övergripande förvaltningsfunktion

De senaste årets omorganisationer och politiska prioriteringar har medfört att förvaltningens ledningsteam (tidigare stabsfunktion) minskat från nio till en minimumnivå om tre medarbetare. En grundläggande förvaltningsdrift behövs dels för stöd och avlastning för cheferna i kärnverksamheterna, dels för det systematiska arbetet med allt från nämndärenden, inköps- och avtalsuppföljning, internkontroll och informationssäkerhet till uppgifter kopplat till förvaltningsövergripande processer som kan inte väljas bort. Bristen på stödfunktioner leder till

överbelastning av personalen inom kärnverksamheten. Utan adekvat stöd tvingas medarbetarna ofta att hantera administrativa uppgifter och andra sidouppgifter som tar tid och fokus från deras huvudsakliga arbetsuppgifter. Arbetsbelastningen i ledningsteamet är också hög. Här ser förvaltningen ett behov av att utöka den övergripande förvaltningsfunktionen med en tjänst för att skapa en attraktiv och hållbar arbetsmiljö, motsvarande en årskostnad på ca 0,7 miljoner kronor.

Upprätthålla bemanning Enköpings museum

Den utökade budgetramen för 2025 har gjort det möjligt att prioritera anställning av en tjänst på Enköpings museum för att delvis ersätta de 2,75 turismpersonal som överförs till kommunledningsförvaltningen. Tjänsten ska bland annat hantera guidningsverksamhet och öppethållande av museet. För 2026 minskar det tillfälliga budgetutrymmet vilket innebär att museet inte längre kommer kunna hålla öppet i samma utsträckning om inte budgeten utökas med utökas med 0,7 miljoner kronor motsvarande en tjänst.

Bemanning i Kulturhus Joar

Kulturhus Joar öppnar 2028. I det ursprungliga uppdraget ingick 2,75 tjänster, vilka nu inte längre finns budgeterade i projektet. Om dessa tjänster inte ersätts kommer öppethållandet för Kulturhus Joar att behöva förändras. En av dessa tjänster behöver tillsättas redan under 2026 för att upprätthålla guidningsverksamhet/öppethållandet på Enköpings museum enligt punkten ovan. Denna tjänst flyttas sedan över till Kulturhus Joar.

2. Kvalitetshöjande behov

Tillskapandet av ett föreningshus

Upplevelseförvaltningen samarbetar med teknik- och serviceförvaltningen för att verkställa det politiska beslutet att öppna ett föreningshus i Enköping. Planen är att hyresgästanpassningar av lokalerna i gamla Westerlundska gymnasiet ska vara klara till sommaren 2025.

Upplevelsenämnden har inte fått någon kompensation för kostnaderna som det här projektet innebär. Hyreskostnaden beräknas uppgå till 1 miljoner kronor per år. Skulle inte upplevelsenämnden få ekonomisk kompensation i sin ram innebär det att beslut om föreningshus inte kan verkställas.

Höjning av budget för föreningsbidrag

Föreningsbidragen har tillfälligt höjts med 0,5 miljoner kronor i upplevelsenämndens budget för 2025 utifrån den befintliga budgetramen. Med budgetförutsättningar för 2026 så kommer nämnden inte kunna upprätthålla den höjningen om inte en särskild satsning görs. Förvaltningen ser utifrån den ökande befolkningen och därtill ökat föreningsliv ett behov av en total höjning med en miljon kronor, då budget för föreningsbidrag har legat mer eller mindre oförändrad i tio år. Uteblir ökning av bidragsbudgeten leder det till att det blir allt svårare för föreningslivet att klara sin budget och för verksamheten att möta behoven hos en ökande befolkning och föreningsliv.

Uppförandet av en graffitivägg

Upplevelsenämnden har 2024-10-24 § 89 beslutat att bevilja ett medborgarförslag om upprättandet av en graffitivägg. Utifrån de effektiviseringar som är lagda kommer inte detta beslut

att kunna verkställas. Kostnaden för uppförandet av en graffitivägg är grovt uppskattad till 0,3 miljoner kronor och är en markanläggning. Kapitaltjänstkostnad för det som utgör markanläggning är finansierat genom investeringsplan. Den årliga driftskostnaden för en graffitivägg (tillsyn, underhåll, sanering) beräknas uppgå till 0,1 miljoner kronor.

4.4 Totalt behov utöver ram

I detta avsnitt summeras nämndens totala behov baserat på det som har beskrivits i punkterna 4.1–4.3. Denna summering är en avgörande del av processen, då den utgör grunden för hur behoven identifieras, prioriteras och hanteras vidare i det politiska beslutsfattandet.

Behoven och sammanställningen fungerar som underlag till de politiska satsningar och uppdrag kommunfullmäktige beslutar om i sin årsplan. Sammanställningen bör vara tydlig, strukturerad och baserad på tidigare punkters analys med en prioriteringsordning för att underlätta den politiska processen.

Nämndens totala ekonomiska behov utöver ram enligt ovan analys är följande:

- Bibehålla bemanning för öppen fritidsverksamhet (1 tjänst, 0,7 miljoner kronor)
- Stärka bemanning övergripande förvaltningsfunktion (1 tjänst, 0,7 miljoner kronor)
- Upprätthålla bemanning på museet (1 tjänst, 0,7 miljoner kronor)
- Adekvat bemanning nya kulturhus Joar (1,75 tjänst, 1 miljoner kronor från 2028)
- Tillskapandet av ett föreningshus, innebär en utökad hyra på 1 miljoner kronor
- Höjning av budget för föreningsbidrag utifrån befolkningsutveckling/ökad volym (1 miljoner kronor)
- Uppförandet av en graffitivägg årlig driftskostnad 0,1 miljoner kronor

Totala behov	2026	2027	2028
Behov utifrån Enköpings kommuns trend- och omvärldsanalys			
Behov utifrån lagar och myndighetskrav			
Övriga behov	4,2	4,2	5,4
Totalt (mnkr)	4,2	4,2	5,4

5 Ekonomi

5.1 Driftbudget

Verksamhet, mnkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Förändring 24/25	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Nämnd UpN	-0,8	-0,9	-0,1	-1,0	-1,0	-1,0
Övrig politisk verksamhet	-0,4	-0,4	0,0	-0,4	-0,4	-0,4
Konsumentvägledning	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Infrastruktur (parkguidning, camping)	-1,1	0,6	1,7	0,6	0,6	0,6
Tillstånd mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Allmän fritidsverksamhet	-3,1	-3,4	-0,3	-3,5	-3,6	-3,6
Stöd till studieorganisationer	-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5	-0,5
Allmän kulturverksamhet	-16,5	-17,4	-0,9	-18,3	-18,9	-30,0
Bibliotek	-15,4	-16,0	-0,6	-16,5	-17,0	-17,5
Kulturskola	-12,5	-13,5	-1,0	-14,0	-14,5	-14,9
Idrotts- och fritidsanläggningar	-94,6	-99,7	-5,1	-107,8	-115,8	-120,2
Fritidsgårdar	-7,7	-8,6	-0,9	-8,9	-9,3	-9,8
Gemensam OH UpN	-6,3	-8,3	-2,0	-8,6	-8,8	-9,1
Äldreomsorg	-1,0	-0,4	0,6	-0,4	-0,4	-0,4
Instatser till personer med funktionsnedsättning	-0,7	-0,7	0,0	-0,7	-0,7	-0,7
Integration	-0,8	-0,9	-0,1	-0,9	-0,9	-0,9
Effektivisering 2026				4,2	4,2	4,2
Effektivisering 2027					2,2	2,2
Totalt, mnkr	-161,5	-170,2	-8,7	-176,8	-184,9	-202,1

Kommentarer till driftbudget

För budget 2026 samt plan 2027 och 2028 är fördelningen på verksamheterna preliminär, enligt resursfördelningsmodellen (RFM) 2026. Effektiviseringen för 2026 till 2028 har lagts på egna rader då det ännu inte bestämts vilka verksamheter som kommer att beröras.

5.1.1 Åtgärder för att få budget i balans utifrån beslutade effektiviseringar

I kommunfullmäktiges årsplan med budget 2025 och plan 2026–2027 finns beslut om generella effektiviseringar på samtliga nämnder. För 2026 är effektiviseringskravet på 2,3 procent av total budgetram vilket för upplevelsenämnden innebär en besparing på 4,2 miljoner kronor. För 2027 är effektiviseringskravet på 1,1 procent vilket innebär ytterligare 2,2 miljoner kronor i besparing. För 2028 finns ingen ytterligare effektivisering beslutad.

Om nämnden ska klara kommande års effektiviseringskrav kommer kännbara prioriteringar att behöva ske. När det gäller att minska antalet tjänster behöver en organisationsöversyn och utredning ske över vilka tjänster som skulle kunna bli aktuella. Första steget är att titta på var man kan minska öppettider och/eller minska ambition/kvalité med minsta möjliga påverkan på nämndens målgrupp. Det kan även innebära att inte återanställa en tjänst när en medarbetare slutar sin anställning på egen begäran.

Vakansavdraget infördes inför 2025 för att personalbudgeten inte utnyttjades fullt ut på grund av sjukfrånvaro och vakanser. Medel har lagts i en central post för att sedan kunna fördelas till den eller de verksamhet-/er som behöver förstärkas under innevarande år. Om vakansavdraget effektiviseras bort samtidigt som sjukfrånvaron/vakanserna minskar jämfört med tidigare år, kommer verksamheterna behöva täcka sina personalkostnader på något annat sätt.

Att verksamheterna inte får sin budget uppräknad för volymökning innebär att verksamheten måste ligga kvar på samma budgetnivå som tidigare år trots ökande besöksantal. Det minskar verksamhetens möjligheter att ta höjd för ökade besöksantal och kommer i vissa fall även kunna leda till minskad ambition/kvalitet i leveransen.

Nedanstående tabell visar behovet av effektivisering under perioden 2026–2028 i syfte att få en budget i balans.

	2026	2027	2028
Vakansavdrag tillfaller inte verksamheterna	1,0		
Minska antalet tjänster	0,7	0,7	
Översyn personalkostnader (konferens/seminarium/planeringsdagar, frukt m m)		0,1	
Uppsägning/förhandling av avtal föreningslokaler/anläggningar	0,4	0,2	
Minska den tillfälligt höjda budgeten för föreningsbidrag	0,5		
Städ i egen regi i vissa anläggningar		0,1	
Intäkter ställplatser Fjärdhundrabadet	0,1		
Årlig höjning av taxor och avgifter med ca 2 %	0,4	0,4	
Inte räkna upp verksamheternas budget med den tilldelade volymökningen	0,8	0,7	
Översyn av IOP-avtal inför eventuell förlängning	0,3		
Totalt (mnkr)	4,2	2,2	

5.2 Förändringar i driftsbudget

5.2.1 Volymförändringar

I resursfördelningsmodellen (RFM) kompenseras nämnderna fullt ut för volymökningar. Vid volymminskningar minskas nämndernas budgetramar motsvarande volymminskningen.

Verksamhet med volymuppräknig i RFM	Volymenhet	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Allmän kulturverksamhet	Befolkning ½	49 038	49 225	49 539
Idrotts- och fritidsanläggningar	Befolkning ½	49 038	49 225	49 539
Kulturskola	Elever	2 200	2 200	2 200
Fritidsgårdar	Unga UPN	6 958	6 952	7 115

5.2.2 Flytt av budgetramar

Flytt av budgetram görs på de kostnader för GIS från miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen som tidigare har debiterats upplevelseförvaltningen.

Försäkringskostnader (exklusive fastighetsförsäkringen) som har ingått i hyrorna kommer att ramjusteras mot kommunledningsförvaltningen. Kostnaden för internhyror kommer att minska med motsvarande belopp.

Miljoner kronor	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
GIS-kostnad miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	0,2	0,2	0,2
Försäkringskostnad kommunledningsförvaltningen	0,7	0,7	0,7
Totalt (mnkr)	0,9	0,9	0,9

5.3 Taxor och avgifter

Med hänsyn taget till de effektiviseringar som beslutats i budget 2025 med plan för 2026 och 2027 så kommer taxor och avgifter inom upplevelsenämndens ansvarsområde behöva höjas årligen som en del av uppdraget att nå en budget i balans. Upplevelseförvaltningen har i arbetet med taxor och avgifter gjort omvärldsanalyser för att tillse att de nya föreslagna taxor och avgifterna är rimliga i relation till andra liknande verksamheter och kommuner.

För 2026 föreslås höjningar av nettotaxan i styrdokumentet "Lokaler och anläggningar" med ca 2 procent vilket innebär en höjning från 120 kr/h till 122 kr/h. Vidare justeras faktorerna upp för

uthyrning av varmförråd samt kansli- och verksamhetslokal.

I styrdokumentet "Bad och camping" föreslås höjningar av månadsabonnemangen i de olika delarna av Pepparrottsbadet samt för simskolorna. För campingverksamheten tillkommer en del nya taxor som till exempel ställplats, bastu, uppställning av foodtruck.

För styrdokument "Kultur och registreringsavgift för lotterier" så föreslås höjningar inom Kulturskolan med 2 procent. För biblioteket föreslås höjningar på ej återlämnade medier. För museet föreslås höjningar på ca 2-5 procent för stadsvandringar och parkguidning samt att en årsavgift på 70 kronor införs för vuxna att besöka museet.

Även för 2027 kommer taxor och avgifter att behöva höjas för att klara av de beslutade effektiviseringskraven.

Den sammantagna ökade intäkten av de föreslagna justeringarna är svåra att beräkna då omständigheter som omvärld, väder och andra förutsättningar kan påverka utfallet. En målsättning är dock att de föreslagna justeringarna ska öka nämndens intäkter med 0,4 miljoner kronor per år vid en generell höjning om 2 procent. Då taxor och avgifter ännu inte är beslutade är dock den ekonomiska påverkan oklar.

Vissa föreningar har fortsatt flaggat för att de senaste årens taxehöjningar gör att de har svårt att få ekonomin att gå ihop, vilket måste följas noggrant. En höjning av en avgift, även om den är subventionerad, kan även innebära att det blir svårare för vissa barn och unga att delta i olika aktiviteter.

För verksamheter som Pepparrottsbadet och Bredsand behöver taxor och avgifter vara marknadsmässiga. Blir kostnaderna för höga riskerar det att slå tillbaka med ett minskat besöksantal och därmed en minskade intäkter.

6 Förändringar om ramen minskas

Om kommunens intäkter blir lägre än beräknat för perioden 2026–2028 krävs beredskap. Riktade effektiviseringar, snarare än allmänna neddragningar, kan då behövas för att säkerställa att verksamhetens prioriterade mål nås.

I detta kapitel presenterar därför nämnden vilka förändringar som skulle kunna bli nödvändiga om budgetramen minskas med ytterligare en procent, utöver redan beslutade effektiviseringar i kommunfullmäktiges årsplan för 2025. Kapitlet innehåller även en analys av konsekvenserna av föreslagna förändringar, ur ett målgrupps-, medarbetar- och kvalitetsperspektiv.

Det är viktigt att framhålla att detta enbart är ett tänkbart scenario och inte beslutade åtgärder som ska verkställas. Syftet med detta kapitel är att skapa ett underlag för kommande strategiska prioriteringar om kommunens ekonomi skulle försämrats framöver.

En effektivisering mellan åren 2026–2028 av ytterligare en procent av upplevelsenämndens budget innebär en minskning av budgetram på cirka 1,7 miljoner kronor.

En ytterligare effektivisering på 1,7 miljoner kronor skulle innebära att upplevelsenämnden behöver spara på ytterligare tjänster, säga upp/omförhandla avtal avseende två kulturlokaler samt stänga biblioteksfilialen i Fjärdhundra för att nå en budget i balans. Vilka tjänster som skulle kunna bli aktuella om kravet på ytterligare effektivisering skulle realiseras måste utredas. Första steget blir då att titta på var nämnden minskar öppettider och minskar ambition/kvalité för att kunna minska med ytterligare tjänster.

	2026	2027	2028
Minska antalet tjänster	1,1		
Avtalsöversyn Tingshus Örsundsbro och Karleby Tingshus	0,2		
Stänga biblioteksfilialen Fjärdhundra	0,4		
Totalt (mnkr)	1,7		

7 Investeringsplan 2026–2035

7.1 Analys av nämndens investeringsbehov

Investeringsbehovet för upplevelsenämnden styrs av flera olika faktorer så som befolkningsprognos, verksamhetsutveckling, förbundskrav, och klimatmål.

Befolkningsutveckling

Befolkningsprognosen påverkar efterfrågan på de lokaler och verksamheter som ingår inom upplevelseförvaltningens uppdrag. År 2023 hade Enköpings kommun 48 292 invånare. Enligt kommunprognos 2024 kommer Enköpings kommun ha cirka 54 500 invånare år 2033, och cirka 59 700 år 2040. Barn och unga mellan 6-18 år ökar med ca 900 mellan 2023-2033. Den största ökningen inom åldersgrupperna är 80+. En ökning av befolkningen kan innebära ett ökat tryck på verksamheter såsom fritidsgård, kulturskola, och en utökning av föreningsliv som har behov av mötesplatser, föreningslokaler, och bokning av lokaler och anläggningar.

Verksamhetsutveckling

Flera delar inom verksamhetsutvecklingen kan påverka lokal- och anläggningsbehovet. Möjligheter till en aktiv fritid bidrar till ökad folkhälsa vilket är en viktig prioritering utifrån den demografiska utvecklingen. Kulturverksamheten går mer mot att få människor att själva utöva kultur istället för att enbart vara åskådare, vilket kan skapa behov av mötesplatser för detta. En ytterligare stor del av verksamhetsutvecklingen är föreningslivet där kommunen stöttar och skapar möjligheter för mötesplatser till föreningar, vilket i sin tur uppmuntrar invånare att på sin fritid utveckla sitt bästa jag.

Förbundskrav

De olika idrottsförbunden ställer olika krav på hur lokaler och anläggningar där deras respektive idrott spelas ska se ut. Dessa krav ser olika ut beroende på vilken nivå laget spelar i, vilket innebär att går föreningen upp en nivå kan högre krav på kapacitet och säkerhet ställas. Om en åtgärd för detta planeras så kan föreningen på dispens, men om det inte planeras för måste föreningen spela sina hemmamatcher på annan ort vilket får negativa konsekvenser både för verksamhetsutvecklingen och föreningens ekonomi.

Klimatmål

Klimatförändringarna gör att det finns ett ökat behov av att säkra anläggningar mot översvämningar då det blir vanligare med extrem nederbörd under kort tid. Redan idag finns problem på bland annat Korsängsfältet och den regniga sommaren har gjort att gräsplaner varit stängda i vissa perioder vilket skapar problem för föreningarna att genomföra sina aktiviteter och medför minskade intäkter för verksamheten. Konstgräsplanerna påverkas inte på samma sätt och är därför viktiga för framtiden, detta särskilt också med beaktande av ett ökat tryck på befintliga sporthallar. Även anläggningar som Fjärdhundrabadet och Bredsand påverkas av detta. Kommunens klimatmål (Klimatneutrala Enköping 2030) innebär i sin tur höjda ambitioner som kan innebära investeringar i exempelvis mer miljövänliga fordon och laddningsplatser för dessa.

7.2 Skattefinansierad investeringsplan

7.2.1 Fastigheter

Idrott och fritid

Färdigställande	Projekt	Motivering
2025	Bredsand camping – Ersättning av stuga	Ersättning av utdömd byggnad, behov av tillgängligt boende
2025-2028	Föreningshus	Utökat utbud av föreningslokaler och bredd för målgrupper
2026	Enavallen C-paviljong	Ersättning av utdömd byggnad, bibehållen servicenivå, anpassningar för att möta förbunds krav
2026	Västerledens aktivitetscenter	Ersättning av befintliga idrottshallar vid rivning och nybyggnation av grundskola, bibehållen servicenivå och kapacitetshöjande för att utveckla föreningsliv
2026-2028	Bahcohallen	Utveckling och anpassningar för att möta förbunds krav, bibehållen servicenivå, behov av underhåll och energieffektiverande åtgärder

Färdigställande	Projekt	Motivering
2027	Bredsand camping - Ersättning av serviceutrymmen	Ersättning av befintliga serviceutrymmen för att förbättra arbetsmiljön, samt att utveckla campingen som besöksmål
2027-2032	Utveckling av Idrottshuset (multihall)	Förbättring av arbetsmiljö, kapacitetshöjande för att utveckla föreningsliv och ökad ambitionsnivå genom bland annat utökad turism och elitidrott.
2034	Ny sporthall	Kapacitetshöjande för att möta behovet av idrottsundervisning i grundskolan och att utveckla föreningsliv.

Kultur

Färdigställande	Projekt	Motivering
2026	Västerledens fritidsgård	Ersättning av befintliga inhyrda lokaler, bibehållen servicenivå och kapacitetshöjande för att utöka fritidsgårdens verksamhet till fler unga.
2027	Meröppet bibliotek Örsundsbro (del av projekt Örsundsbroskolan nybyggnation)	Ersättning av befintlig lokal och bibehållen servicenivå i Örsundsbroskolan som rivs vid nybyggnation av grundskolan.
2028	Kulturhus Joar	Behov av renovering och utökning av servicenivå, kapacitet och samverkan genom att samla kulturverksamheter under ett tak

Förändringar sen verksamhetsanalys 2024

Projektet "Bredsand camping – ersättning av stuga" har lagts till som ett enskilt projekt med färdigställande år 2025. Det är en ersättning av en utdömd stuga. I samband med ersättningen ritas planlösningen om för att möjliggöra för ett tillgängligt boende samt en större familjestuga, vilket inte kan erbjudas idag.

Projektet "Bredsand camping – ersättning av serviceutrymmen" har lagts till som ett enskilt projekt med färdigställande år 2027. Det är en ersättning av serviceutrymmen så som verkstad och personalutrymmen för att skapa en bättre arbetsmiljö, samt att byta plats på lokaler som lämpar sig bättre för att utveckla campingen som besöksmål.

Projektet "Föreningshus" har lagts till med färdigställande år 2025-2028. Det finns ett behov av mötesplatser dagtid och en samlingspunkt för föreningslivet. Under 2024 en utredning pågår kring möjliga lokaler inom kommunalt bestånd. Ett politiskt beslut togs i UPN där temporära

föreningslokaler ska inrättas i Sandbroskolan, gamla gymnasiet lokaler. Lokalerna är idag tomställda och planeras att rivas på sikt för kommande samhällsfastigheter. Uppdraget löper parallellt med att utreda möjliga permanenta lösningar för projekt Föreningshus. Projektet är en inhyrning, och hyra och drift är ej budgeterad inom befintlig ram. För att inrätta projektet behöver Upplevelsenämnden en utökad ram för att inte gå med underskott.

Projektet "Bahcohallen" är satt med färdigställande år 2026-2028. Ishallen är i behov av både energieffektiviserande åtgärder och underhåll, men även utveckling gällande arbetsmiljö och säkerhet. Föreningen har idag en dispens för att få spela i Hockeyettan, vilket innebär att vissa åtgärder behöver genomföras för att kunna fortsätta spela matcher i Bahcohallen. En förstudie pågår för att se hur Bahcohallen kan byggas ut och byggas om för att möjliggöra en säker miljö för spelare, besökare, och personal. Projektet kommer att synkas med underhåll och energieffektiviserande arbete.

Projektet "Utveckling av Idrottshuset (multihall)" är tillagt och projekt "Multihallen" inkluderas i detta. Inom behovet, som redan finns idag, ingår flera delar – däribland utökade behov för friidrotten, bordtennisen, samt handbollen, men också administrativa ytor så som verkstad och större förråd för ett mer effektivt arbete och bättre arbetsmiljö. Det finns även ett behov av en multihall med större publikkapacitet, vilket idag inte finns, för att möjliggöra att flera olika idrotter kan spela i högre nivåer så som Allsvenskan. Detta kan innebära en ökad möjlighet för bland annat idrottsturism och evenemang för kommunen. Behovet kan tillgodoses i etapper och därför är färdigställdedatum satt till åren 2027-2032. En förstudie bör göras för att se hur utveckling av Idrottshuset skulle kunna genomföras i de olika etapperna, samt kostnader för detta. Nuvarande markeringsbelopp är en uppskattning utifrån referensprojekt i Österåker, Stockholm och Ljungby. En förstudie är även en möjlighet för föreningar som går upp i högre nivåer, vilket kräver en större publikhall, att söka dispens tills behovet är uppfyllt. Detta innebär att matcher kan spelas på hemmaplan istället för omkringliggande orter. En sådan dispens behövs exempelvis nu för handbollsföreningen som nyligen gick upp i Allsvenskan. Om behovet inte kan uppfyllas innebär det negativa konsekvenser för kommunen ur både verksamhets- och ekonomisk synpunkt då kostnaderna för föreningarna blir väsentligt högre och intäkterna för kommunen minskar. En multihall kan samnyttjas med en grundskola som använder hallarna dagtid, men bedömningen är att behovet av färdigställande i början av 2030-talet kvarstår även om grundskolan inte skulle byggas eller om grundskolan ligger senare i tid. Här skiljer sig behovet från Lokalförsörjningsplan 2025 (beslutas i juni 2025) som vid beslut av verksamhetsanalys 2025 i Upplevelsenämnden, placerar verksamhetsstart för projekt multihall tillsammans med ny grundskola år 2034.

Projektet "ny sporthall" planeras i samråd med planering för ny grundskola, och är därför framskjutet till 2034. Beroende på placering av grundskolan kan behovet ersättas av publikhallen som inkluderas i projektet "Utveckling av Idrottshuset (multihall)" och därmed behövs inte projektet "ny sporthall", alternativt att båda projekten behövs.

Hyresgäst Anpassningar

Förutom ovanstående investeringsprojekt så finns en årlig budget för hyresgäst Anpassningar. Dessa projekt är av mindre karaktär, och handlar om anpassningar av lokalerna och utemiljön. Hyresgäst Anpassningarna är baserade på verksamheternas förändrade behov. Det här kan

exempelvis vara att sätta in kortläsare och dörrbladsläsare för att minska hantering av nycklar, eller mindre ombyggnader och anpassningar för att skapa en bättre arbetsmiljö och användning av lokalerna. Beloppet är en stående summa som höjs vid behovet av större anpassningar.

Nedanstående tabell redovisar exempel på större hyresgäst Anpassningar som planeras.

Färdigställande	Projekt	Motivering
Avvaktar	Bokautomater	Utökad servicenivå och kapacitetshöjande för att öka tillgängligheten för biblioteksverksamheten i kransorterna
2025-2028	Utveckling av bokningsbara lokaler	Utökad bokningsbarhet och samnyttjande
2025	Maskinhall Örsundsbro	Ersättning av befintliga containrar för bibehållen servicenivå och förbättrad arbetsmiljö
2027	Fjärdhundra bibliotek MerÖppet	Utökad servicenivå för att öka tillgängligheten för biblioteksverksamheten i kransorterna.

En förändring till verksamhetsanalysen 2025 budgeten höjdes för 2025 och 2026 för att bland annat fortsätta arbetet med att jobba bort nycklar. De nya beloppen inkluderas i tabellrubriken "Fastighet" under punkt 7.2.3 Sammanställd skattefinansierad investeringsplan.

Projektet "Maskinhall Örsundsbro", har skjutits fram från 2024 till 2025 då finansieringen och genomförandet inte hanns med inom budgetramen för 2024 i hyresgäst Anpassningsmedel.

Projektet "Utveckling av bokningsbara lokaler" har lagts till med löpande utredningar och genomförande med hyresgäst Anpassningsmedel de närmsta åren från 2025-2028. Detta kan innebära exempelvis utökad budget för lås och larm, eller andra åtgärder för att underlätta samnyttjande och bokning.

7.2.2 Markanläggningar

I Upplevelsenämndens budget för markanläggningar ligger investeringar kopplat till anläggningar som nämnden ansvarar för som idrottsplatser, camping, friluftsbad, motionsspår etc. De största investeringarna som ligger i investeringsplanen avser reinvestering av konstgräsplaner. Dessa byts ut vart 8:e år då de är uttjänta. I markanläggningar ingår även dräneringar, byte av belysningar, bevattningar, utegym med mera.

En översyn har gjorts av befintliga investeringar både vad gäller årtal för reinvestering och att beloppen är relevanta. Några investeringar har tillkommit under åren 2026-2027. Detta gäller dels Bredsandsbadet och campingen vilka främst utgörs av upprustning och förstärkning av stranden samt iordningsställande av övre delen av campingen. Det avser också en plan att utöka D-plan på Enavallen till en fullstor gräsplan i och med att C-plan gjorts om till konstgräs samt en planering för

att Upplevelsenämnden kan komma att vilja anlägga ställplatser vid Fjärdhundrabadet för att förbättra nettodriften. Även reinvestering av den nya konstgräsplanen på Enavallen har lagts in 2032. I övrigt har justeringar skett på enskilda investeringar.

Ett medborgarförslag om en graffitivägg är godkänt av Upplevelsenämnden under hösten 2024 vilket utökar möjligheterna till konstutövning i det offentliga rummet. Placering, utformning och tidsplan är under utredning. Det har konstaterats att graffitiväggen är en markanläggning. Upplevelsenämnden behöver prioritera bland sin markanläggningar för att bestämma när i tid väggen kan uppföras.

Det finns några möjliga projekt som inte är inlagda men som kan aktualiseras och som behöver finnas beredskap för. Dessa är:

1. Utveckling av området runt Bredsandsbadet. Förvaltningen har i samarbete med andra förvaltningar arbetat fram en möjlig utvecklingsplan för området från Sommarro till Främjarstugan. Denna ska kommande året förankras politiskt och utifrån beslut som fattas där kan ytterligare investeringar komma tillföras.
2. Upplevelsenämnden har gett ett uppdrag om att utveckla Fjärdhundrabadet för att förbättra nettodriften. En utredning pågår som kommer delredovisas i närtid men som kommer fortsätta under året. En första del är ställplatser som nu lagts in i planen, men beroende på vilka politiska beslut som fattas kan ytterligare investeringar tillkomma.
3. ESK Fotboll har avancerat till division 1 vilket medför ökade arenakrav på Enavallen. Med mindre åtgärder kommer Enavallen uppfylla kraven. Men om föreningen skulle avancera ytterligare en division skärps kraven ytterligare, vilket bland annat innebär att spelplanen ska vara uppvärmd och att ombyggnationer av befintlig byggnad behöver göras. En investering i ny beläggning på A-plan kan därför komma att aktualiseras om ett avancemang skulle ske framöver.

7.2.3 Inventarier

Upplevelsenämnden har årligen 5 miljoner kronor avsatta för reinvestering av inventarier. Några år är summan något högre på grund av reinvestering av dyrare inventarier som eltåg, bokbuss, ismaskin etc. 2027 finns även medel avsatta för att göra biblioteket i Fjärdhundra tillgängligt för allmänheten (meröppet bibliotek).

Två år finns inventariemedel avsatta för nya lokaler.

2026 är 1 miljoner kronor avsatta för inventarier till nya Västerledens aktivitetscenter.

2028 är 10 miljoner avsatta för inventarier till Kultur Joar.

7.2.4 Sammanställd skattefinansierad investeringsplan

Belopp i miljoner kronor	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Summa 2026–2035
Fastigheter	- 126,1	- 112,4	- 104,4	- 100,0	- 100,0	- 100,0	-8,0	-40,0	-30,0	0,0	-720,9
Markanläggningar	-6,7	-7,2	-5,9	-3,1	-4,2	-7,4	-12,8	-14,1	-1,4	-3,3	-66,1
Inventarier	-5,5	-8,2	-15,0	-5,0	-7,0	-18,8	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-79,5
Total summa	- 138,3	- 127,8	- 125,3	- 108,1	- 111,2	- 126,2	-25,8	-59,1	-36,4	-8,3	-866,5

7.3 Större investeringar efter 10-årsplanen

I takt med en fortsatt befolkningstillväxt kommer behov finnas av ytterligare anläggningar för kultur samt idrott och fritid. Detta gäller även för vissa kransorter utifrån beskrivningarna i den översiktsplan som är på väg att antas. När föreningslivet växer kommer det finnas ytterligare behov av till exempel konstgräs och hallar. Den kulturella infrastrukturen behöver också utvecklas i takt med en växande kommun genom till exempel fler meröppna bibliotek. Med fler äldre som lever längre behöver det också finnas ytor och lokaler som ger den målgruppen möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid. Även mötesplatser för yngre som fritidsgårdar behöver följa kommunens utveckling.

Många av de anläggningar som nämnden idag nyttjar och hyr vidare till föreningslivet och andra är ålderstigna. Här krävs en tydlig plan för underhåll alternativt reinvestering genom en dialog mellan teknik- och serviceförvaltningen och upplevelseförvaltningen.

De olika idrottsförbunden har genom åren skärpt arenakraven för spel i de högre divisionerna vilket innebär att en följsamhet behöver finnas för att kommunens anläggningar ska vara ändamålsenliga och användbara för spel i högre divisioner. Om kommunens föreningar är framgångsrika kan detta komma att innebära ombyggnationer och/eller nybyggnationer.